

י"ב סיון, תשע"ז
6 יוני, 2017
סימוכין: 57038017

לכבוד
הנהלות בתי חולים גריאטריים
במערך הגריאטרי הפעיל והממושך
שלום רב,

הנדון: מתן טיפול איכותי יומיומי בבתי חולים גריאטריים

בעקבות הבקורות שהתבצעו לאחרונה בשעות לא שגרתיות ברצוננו להנחותיכם לפעילות ראויה במספר נושאים.
נבקשכם להקפיד כמפורט לעיל:

השכמת מטופלים:

- השכמת מטופלים לא תתבצע לפני השעה 6:00 בבוקר, אלא אם מטופל בקש זאת מפורשות (תועד ברשומות).

ארוחות:

- זמני הארוחות יהיו קבועים וסמוכים לשעות השינה וההתעוררות. עם זאת יש לאפשר למטופלים לבחור את שעת הארוחה, ובסיומה לאפשר זמן איכות של שעה לפחות, עם או בלי מבקרים, לפני השכבה.
- חשוב להקפיד שהפער בין ארוחת הערב לבין ארוחת הבוקר לא יעלה על 13 שעות. יש להוסיף ארוחות ביניים לפי הצורך (פת שחרית ופת מנחה).

טיפול אינטימי והיגיינה:

- יש להקפיד על ההנחיות שבנוהל 2.3.16 "שמירה על אוטונומיה המטופל בעת טיפול סיעודי ורחצה" http://www.health.gov.il/download/ng/2_3_16.pdf
- אין לרחוץ במים קרים!
  - חשוב לוודא לפני ובמהלך הרחצה שחום המים מותאם לרצון המטופל. טמפרטורת המים תהיה בטווח של 42-45 מעלות.
  - יש להקפיד על צחצוח שיניים ואו תותבות מידי בוקר וערב.
  - יש להקפיד על סירוק, וגילוח.
  - החלפת מכנסון תעשה בצורה מכבדת תוך שמירה על פרטיות המטופל. תדירות החלפת המכנסונים לא תפחת מ- 5 פעמים ביממה ובמיוחד לפני כל השכבה במיטה.
  - יש להשתמש במכנסונים עם כושר ספיגה גבוה ("חיתולי לילה") כאשר משכיבים את המטופל במיטה למנוחה (בכל שעות המנוחה).
  - יש לוודא כי במחלקות שוררת טמפרטורה נעימה והמטופלים לבושים בלבוש תואם לעונה.
  - יש לוודא שהמוסד נקי.

מינהל הרפואה
אגף לגריאטריה
Division of Geriatrics

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

השכבה:

- שינוי תנוחה יבוצעו בכל שעות היממה, בישיבה על כסא גלגלים ובשכיבה במיטה, תוך תיעוד הצד עליו שוכב המטופל. המידע יהיה נגיש לכל הצוות המטפל.
- השכבת המטופלים לשנת לילה לא תתבצע לפני השעה 20.30.
- תרופות לשינה לא יינתנו לפני ההשכבה כדי למנוע יקיצה מוקדמת.
- יש לוודא את התאמת התאורה לפעילות ויש להשאיר תאורה חלשה בשעות הלילה.

ביקור משפחות:

- יש לאפשר למשפחות לבקר בכל שעות היממה, בתנאי שלא יפריעו את מנוחתם של מטופלים אחרים (יש לבצע תיאום צפיות).
- אין לחייב את בני המשפחה לסייע בכל שלבי הטיפול, אולם יש לאפשר זאת לפי בחירתם ובתאום עם האחיות האחראית.

ביקורת פנים:

על הנהלת המוסד, (המנהל הרפואי, המנהל האדמיניסטרטיבי, מנהלת הסיעוד) בסיוע אחיות אחראיות מחלקה, רופאים וראשי מקצועות הבריאות השונים לערוך ביקורת פנים מחלקתית / מוסדית, יום יומית בשעות לא שגרתיות לבחינת התנהלות הצוות המטפל, כולל בסופי שבוע.

- הביקורת תיערך באופן שיטתי, בהתאם לנוהל מוסדי פנימי. יעשה שימוש בכלי בקרה מובנה ומתועד.
- במסגרת הביקורת הפנים היום-יומית יש לבדוק את היחס כלפי המטופלים וקיום טיפול מכבד.
- כל חריגה ו/או חשש להתעמרות בקשישים ידווח מיידית בהתאם לחוזר מנכ"ל 22/03 " נוהל טיפול בזקנים נפגעי התעמרות " http://www.health.gov.il/hozer/mk22_2003.pdf, ותצורף תכנית מטעם המוסד שתפרט צעדים שנוקט המוסד לתיקון המצב.
- ביקורת הפנים תתועד ותיבדק בבקורות משרד הבריאות.

אודה לפעילותכם המיידית בהנחיות אלו.

תודה על שיתוף הפעולה.

ב ב ר כ ה

ד"ר אהרון כהן
ראש האגף לגריאטריה

העתקים:

מר משה בר סימן טוב, מנכ"ל משרד הבריאות
פרופ' איתמר גרוטו, המשנה למנכ"ל
ד"ר ורד עזרא, ראש מינהל רפואה
צוות האגף לגריאטריה
רופאים מחוזיים ונפתיים

מינהל הרפואה
אגף לגריאטריה
Division of Geriatrics

**משרד
הבריאות**
לחיים בריאים יותר

גריאטרים מחוזיים
צוות בקרה ארצי ובמחוזות
אחיות ממ"ש